

SAKKI ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

18.11.2021

Asia: HE 191/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta.

Asian esittely

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia. Lakia muutettaisiin siten, että Opetushallitukselle annettaisiin toimivalta poiketa tutkinnon perusteissa tilauskoulutuksessa tai Euroopan ulkopuolella järjestettävässä tutkintokoulutuksessa välttämättömiltä osin muista kuin keskeisistä Suomessa käytössä olevien tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista. Poikkeamiset liittyisivät Suomen lainsäädäntöön, kulttuuriin tai olosuhteisiin taikka vastaaviin Suomeen sidoksissa oleviin seikkoihin. Tutkinnon perusteisiin tehtävä poikkeus valmisteltaisiin yhteistyössä tutkintovientitoimikunnan kanssa. Tutkintovientitoimikunnan tehtävästä ja kokoonpanosta säädettäisiin laissa. Edellä tarkoitettua koulutusta järjestävän koulutuksen järjestäjän tulisi hakea Opetushallitukselta lupa tutkinnon perusteissa tehdyn poikkeuksen soveltamiseen.

Lisäksi maksullista palvelutoimintaa koskevaa pykälää täsmennettäisiin siten, että koulutuksen järjestäjien olisi mahdollista järjestää maksullisena palvelutoimintana tutkintoja, tutkinnon osia, niihin valmistavaa koulutusta sekä valmentavaa koulutusta myös muille koulutuksen järjestäjille kuin ammatillisen koulutuksen järjestäjille. Muutos vastaisi vakiintunutta käytäntöä.

Kommentit tutkinnon perusteista poikkeamisen toteuttamiseen

Keskeistä toimintatavoissa on pitää kiinni koulutuksen laadusta ja laadunvalvonnasta. Esitetyssä toimintatavassa näemme hyvänä sen, että opetushallituksella säilyisi kokonaiskuva koulutusviennin tilanteesta ja siitä, millaisia tutkintoja on tarjottu. Tästä samasta näkökulmasta on hyvä, että opetushallitus myös hyväksyy hakemukset ja että Opetushallituksella on tieto siitä, mitä tutkinnon perusteisiin sisältämää poikkeusta mikin koulutuksen järjestäjä käyttää tutkintoviennissä. Näemme, että toteutustavan on hyvä olla koulutuksen järjestäjän kannalta ajallisesti ja kustannuksellisesti ennakoitavissa sekä yhdenvertainen järjestäjien kesken.

Opiskelijan kannalta tärkeimpiä huomioitavia seikkoja on selkeys sen suhteen, mitä valmiuksia ja kelpoisuuksia tutkinto tuottaa. Vaikka koulutukset suunnataankin ulkomaille toteutettavaksi ja ulkomaisille työmarkkinoille työllistyville, tulee opiskelijoille olla selkeää, miten kyseiset tutkinnot esimerkiksi antavat jatko-opintokelpoisuuden tai miten tutkinnon voi tarvittaessa täydentää jatko-opintokelpoisuuden antavaksi siinä tapauksessa, että tutkinnon suorittanut haluaa jatkaa opintojaan Suomessa. Esitykseen on lisätty kappale 3.2.3 yhteiskunnallisista vaikutuksista, jossa näitä seikkoja on arvioitu, mutta se jättää tiettyjä kysymyksiä edelleen auki.

Kuten esityksessä todetaan, ehdotetun poikkeamismahdollisuuden ansiosta poikkeukset Suomessa käytettäviin tutkinnon perusteisiin olisivat yksilöitävissä ja todennettavissa. Olemme samaa mieltä siitä, että tämä helpottaisi tutkintovientikoulutuksessa tutkinnon suorittaneen henkilön työllistymistä Suomen työmarkkinoille sekä säänneltyjen ammattien osalta Suomeen työllistymisen kannalta oleellisen osaamisen arviointia ja mahdollisten osaamisvajeiden paikkaamista. Myös pääsy jatko-opintoihin Suomessa helpottuisi, kun aiempi osaaminen on todennettu suomalaisen koulutusjärjestelmän mukaisella tutkinnolla. Nämä toteamukset jättävät silti joitain käytännön kysymyksiä auki. Kun mahdolliset osaamisvajeet on havaittu,

missä laajuudessa esimerkiksi säädellyissä ammateissa osaaminen tulee täydentää?
 Esimerkiksi tutkinnon osittain vai vain juuri kyseisen, puuttuvan osaamisen osalta?
 Antavatko kaikki poikkeuksia sisältävät tutkinnot suoraan jatko-opintokelpoisuuden?
 Nämä seikat tulisi olla tiedossa esimerkiksi poikkeusta myönnettäessä.

Tutkintovientitoimikunnan vakinaistamista pidämme hyvänä.

Kommentit maksulliseen palvelutoimintaan

Esitykseen sisältyvät, yhteistyön mahdollistamiseksi tehdyt muutokset 31 §, joilla vakiinnutetaan käytännössä nykytila ovat ymmärrettäviä ja kannatettavia.

JUTTA VIHONEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

jutta.vihonen@sakkiry.fi

NOORA LUUKKA

Pääsihteeri

050 3100 570

noora.luukka@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry

Hakaniemenranta 1 C | 00530 Helsinki

www.sakkiry.fi | Y-tunnus: 0678133-8